

Nu zijn mij uit verschillende gedeelten van Zuid-Limburg profielen bekend, waarin de Elsloo'er horizon onder de witte zanden met ingesloten bruinkoollagen gelegen zijn.

In de schacht der mijn Oranje-Nassau IV vond men 37,80 M. witte zanden met een laag blauwe vuursteen aan de basis;

van 37,80—67,30 M. groene glauconietzanden, aan de basis een conglomeraat bestaande uit haaiantanden, steenkernen van schelpen (fosforieten), blauwe vuursteen en kleine kwartsen.

In de schachten der mijn Julia liggen onder de witte zanden met blauwe vuursteen aan de basis 51 M. groene glauconietzanden, welke aan de basis een ingesloten conglomeraat bevatten van haaiantanden, steenkernen van schelpen (fosforieten), blauwe vuursteen en kleine kwartsen. Boven deze witte zanden ligt de bruinkolenlaag der groeve Herman, waaruit Kräusel het plantmateriaal onderzocht, en deze op grond van zijn onderzoek een onder-mioceenen ouderdom toekende.

In boring 1877 bij Geulle ligt de Elsloo'er horizon, evenals aan de Schaarberg bij Elsloo direct op den midden-oligoceenen Septarienklei.

De meening van Staring, dat de Elsloo'er zanden opper-oligoceen zouden zijn, behoeft dus op heden nog geen herziening.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de Voorzitter de vergadering.

BLOEMKLEUREN VAN 'T ZINKVIOOLTJE.

Wanneer te Epen in Mei de Geulweiden op sommige plekken geel zien van de viooltjes, krijgt men op afstand den indruk dat de kleur overal dezelfde is; naderbij kan men echter meer tinten onderscheiden.

Bij de meesten en op alle plaatsen hebben alle kroonbladen een vrij lichte maar toch heldere gele kleur. 't Onderste kroonblad draagt wel bij alle vormen een groot goudgeel honigmerk.

Daarnaast vindt men vrij veel planten waarbij alle kroonbladen goudgeel zijn, toch heeft ook hierbij 't honigmerk nog iets dieper goudgele kleur.

Ook zijn er nog vrij veel struikjes met witte bloemen; 't is wel geen helder zuiverwit, maar iets roomkleurig.

Tusschen de 2 eerstgenoemde gele en deze albino's staan dan nog exemplaren waarbij de 2 bovenste bloembladen wit, de andere geel zijn. Misschien zijn dit wel kruisingen onderling.

De blauwvioletgetinte groep bevat ook meerdere vormen. Hierbij kunnen de bovenste kroonbladen dof violetachtigblauw, de 3 andere óf geel- óf geelwit blijven of wel worden ook deze geheel dof violetblauw.

Betrekkelijk zelden hebben de 2 bovenste bloembladen een mooi fluweelig violette vlek; deze kan zich nog op verschillende wijzen over

't kroonblad uitstrekken zooals bij *f. gothlandica* van 't Akkerviooltje of wel kunnen de heel bovenste kroonbladen deze prachtige kleur hebben zooals bij vormen van 't driekleurig viooltje.

Zelden zijn ook de 2 bovenste kroonbladen blauw of violet gestreept, zooals *f. striata* van 't Pinksterviooltje.

Dofroode bovenste bloembladen, zooals bij *f. erubescens* van 't Driekleurig- en Akkerviooltje heb ik tot nu toe bij 't Zinkviooltje nog niet kunnen vinden.

* * *

Te Epen en in naburig buitenlandsch gebied heeft 't meer of minder gehalte aan zink in den bodem geen invloed op de bloemkleur, evenmin de graad van belichting en vochtigheid van den bodem.

Bij cultuur bleek toevoeging van kalk, ijzer enz. evenmin de bloemkleur te veranderen.

Kunstmeststoffen worden te Epen in die „slechte” beemden nog weinig gebruikt; waar dit wel 't geval was, verdwijnt daar veel van de flora, al is ze in staat zouten van zware metalen te verwerken of tenminste vast te houden; 'n verandering der bloemkleur, is er dan, voordat de viooltjes voor goed heengaan, niet te bespeuren.

* * *

Dat er onder deze blauw- of violetgetinte vormen kruisingen met 't Driekleurig viooltje schuilen, lijkt me niet waarschijnlijk; dit is niet inheemsch in Z.-Limburg, hoogstens nu en dan aangevoerd en niet standhoudend; 't is ook zeldzaam in 't gebied van de Geul, vanaf haar bronnen bij Lichtenbusch tot aan de grens.

Wel komt op veel plaatsen in 't kruitland 't Akkerviooltje voor in een vorm met diep violet geteekende bovenste kroonbladen, daarom zouden kruisingen met 't Zinkviooltje niet uitgesloten behoeven te zijn; dit is alleen door kwackproeven uit te maken.

Kruisingen van de blauw- of violet getinte vormen onderling en met de gele en witte zullen wel goed mogelijk zijn.

Bij 't Zinkviooltje, evenals bij 't Driekleurig- en Akkerviooltje verschijnt de blauwe of violette tint soms pas, nadat de bloem 1 of meer dagen geopend is, om bij 't uitbloeien nog iets sterker op te treden. De tijd van 't jaar waarin ze bloeien heeft hierop geen invloed, wel op de bloemgrootte.

De spoor, de jonge bloemknoppen en soms ook de kelkbladen en de nagel der 2 bovenste kroonbladen hebben meestal een zwartachtig blauwe tint, ook bij de gele en witte vormen-groep.

* * *

Van den voet der 2 zijdelingsche en 't onderste kroonblad loopen straalsgewijze 3—5 zwarte streepjes naar den rand toe; dit zijn geen vlakke strepen maar zwarte groefjes, die

zich in gele verdiepte aderen naar den rand van 't kroonblad voortzetten; de kleur is niet zwart, maar zwartpurper, 'tgeen beter te zien is bij de albino's.

Deze teekening geeft iets spinnigs, iets onvriendelijks aan de bloem, vandaar misschien den naam „Stiefmütterchen” voor 't Driekleurig viooltje.

Soms vindt men planten, waarbij aan alle bloemen ook de 2 bovenste kroonbladen zulke strepen vertoonen, overeenkomstig f. *pluri-radiata* van *V. arvensis*.

Bloemen zonder eenig streepje, zooals die bij f. *eradiata* van *V. tricolor* en *V. arvensis* bekend zijn, en ook onder de „Pensées” o.a. Goud-Elsje) heb ik hier nog niet gezien.

* * *

't Lijkt me geen nut te hebben al deze vormen een naam te geven, zoolang men niet weet of ze zaadvast zijn.

Over de afstamming en de geographische verspreiding van 't Zinkviooltje heeft 't onderzoek nog geen voldoende uitkomst bereikt.

A. DE WEVER.

REVISION DER PHORIDENGATTUNGEN, MIT BESCHREIBUNG NEUER GATTUNGEN UND ARTEN,

von H. Schmitz S. J.

(Fortsetzung).

LXX. *Echidnophora* Schmitz.

Schmitz, in: Soc. entomol. Vol. 30 (1915) p. 35. Typische und bisher einzige Art: *E. butteli* Schmitz, lebt bei Termiten auf den Sundainseln und wurde von v. Buttel-Reepen auf Java bei *Odontotermes javanicus* Holmgr., auf Sumatra bei *Odontotermes grandiceps* Holmgr. gefunden. Die Beschreibung der Gattung und Art in Soc. ent. war nur eine vorläufige Mitteilung; ausführliche Diagnosen samt Abbildungen findet man in 14 256—262 Taf. 7.

LXXI. *Hexacanthrophora* Schmitz.

Schmitz, in: Zool. Jahrb. Syst. Vol. 37 (1914) p. 512. Dort auch die Gattungsdiagnose und Beschreibung der bisher einzigen Art *H. cohabitans* Schm., welche von P. H. Kohl bei der afrikanischen Treiberameise *Anomma kohli* Wasm. am mittleren Kongo entdeckt wurde.

LXXII. *Lepidophoromyia* Borgmeier.

Borgmeier, in: Bol. Mus. Nac. Rio Jan. Vol. 1 (1924) p. 202. Die Diagnose unter dem Syno-

nym *Lepidomyia* Borgmeier (nec Bigot 1857 nec Locw 1864 Dipt.) in: Zeitschr. Deutsch. Verein Wiss. u. Kunst in S. Paulo Vol. 3 (1923) p. 175. Dort auch die Beschreibung der einzigen Art *L. zikani* Borgmeier. Sie wurde zuerst bei Passa Quatro im Staate Minas Geraes in einem Nest von *Cornitermes* sp. gefangen, später aber auch an *Eutermes* leichen bei Petropolis im Staate Rio, endlich bei *Eciton quadriglume* in Rio Negro-Parana (vgl. Borgmeier, in: Archiv. Mus. Nac. Rio Jan. Vol. 25 (1925) p. 261, wo auch eine verbesserte Beschreibung mitgeteilt ist). Durch Vermittelung meiner Konfratres P. P. Buck und Wasmann erhielt ich aus den Süden Brasiliens mehrere Exemplare, die von Fr. Rambo bei Parecy Novo in einem *Attanest* (*Acromyrmex* sp.) am 25/11 1926 erbeutet wurden. Es ist deswegen wohl wahrscheinlicher, dass die Art an und für sich nichts mit Ameisen und Termiten zu tun hat und nur zufällig in deren Nester eindringt.

LXXIII. *Acontistoptera* Brues.

Brues, in: Americ. Natural. Vol. 36 (1902) p. 373, mit Diagnose (♀) und Beschreibung der Genotype *A. melanderi* Brues. Diagnose ♂ Borgmeier, in: Mus. Bol. Mus. Nac. Rio Jan. Vol. 2 (1926) p. 10. Dort findet sich auch p. 15 ein Schlüssel für die Männchen folgender Gattungen: *Acontistoptera*, *Puliciphora*, *Xanionotum* (als *Ecitocantha*), *Ecitoptera* und *Commoptera*, ferner sehr gute Photogramme solcher Männchen ausser *Puliciphora* und *Xanionotum*. Leider hat der Verfasser das Männchen von *Ecitomyia* Brues, das ihm (nach brieflicher Mitteilung) ebenfalls bekannt ist und der Beschreibung von Brues nicht ganz entsprechen soll, in jener Arbeit nicht mit berücksichtigt. Aus allem geht hervor, dass die Männchen all dieser Gattungen sich wenig unterscheiden. Man kann daher die Frage aufwerfen, ob nicht mit Rücksicht hierauf alle oder doch mehrere der genannten Gattungen zusammengezogen werden sollten. In Anbetracht analoger Fälle auf andern Gebieten der Entomologie, die gegenwärtig, nach langem Streit, durchaus im Sinne gencrischer Aufteilung entschieden sind (z. B. in der Systematik der Termiten, wo die Organisationsmerkmale der Soldatenkaste zur Bildung getrennter Gattungen verwandt werden, auch wenn die geflügelten Geschlechter sich so nahe stehen, dass man bisweilen Mühe hat, auch nur Speziesunterschiede bei ihnen anzugeben) wird es sich wohl theoretisch und sicher praktisch durchaus empfehlen auch bei den Phoriden in ähnlichen Fällen die Gattungseinteilung nach den Kennzeichen der stark spezialisierten Weibchen vorzunehmen. Also auch nach der Entdeckung der Männchen gilt noch immer, was Brues 1902 bei der Originalbeschreibung der Weibchen von *Acontistoptera melanderi* und *Xanionotum hys-*